

به نام خدا

دانشگاه آزاد
تهران جنوب

کارشناسی
ارشد

سیده فهیمه
میرسیدی

سرکار خانم
نیلوفر وزیری

مقدمه

دومین دوشنبه فوریه هر سال به عنوان «روز جهانی صرع» نامگذاری شده که به شمس، ۲۵ بهمن، روز جهانی صرع است.

بیماری صرع یک اختلال سیستم عصبی مرکزی (اختلال نورولوژیکی) است که در آن فعالیت سلول های عصبی در مغز مختل شده و منجر به تشنج می گردد که طی آن رفتار، علائم و احساسات غیرطبیعی از جمله از دست رفتن هوشیاری رخ می دهد. علائم بیماری صرع مختلف است. برخی افراد مبتلا به بیماری صرع ساده، طی تشنج به مدت چند ثانیه خیره می مانند، در حالیکه برخی دیگر دچار حرکات تنشی در دستها و پاها می گردند.

حدود ۱ نفر در هر ۱۰۰ آمریکایی یکبار در طول زندگی تشنج را تجربه می کند. با این حال، تشنج به تنهایی به این معنی نیست که شما بیماری صرع دارید. معمولاً حداقل دو بیماری صرع غیر تحریک شده، برای تشخیص بیماری صرع لازم است.

حتی تشنج های ملایم نیز نیازمند درمان هستند چون در طی فعالیت هایی مثل رانندگی و یا شنا می تواند خطرناک باشد. درمان که عموماً شامل دارو و گاهی جراحی است، می تواند تکرر یا شدت تشنجات را کاهش داده یا از بین ببرد. حتی گاهی بیماری صرع در کودکان با رشد و افزایش سن آنها از بین می رود.

علت

در بیش از نیمی از موارد، بیماری صرع هیچ علت مشخصی ندارد. در حدود نیمی از مبتلایان به بیماری صرع، این شرایط به دنبال فاکتورهای مختلفی بروز می کند.

• اثرات ژنتیک. برخی از انواع بیماری صرع که با نوع تشنجی که فرد تجربه کرده است، طبقه بندی میشوند؛ موروثی هستند. در این موارد اثر ژنتیک محتمل است.

محققین برخی از انواع بیماری صرع را با ژن های مشخصی ارتباط داده اند. اگر چه تخمین زده شده است که حدود ۵۰۰ ژن می تواند در این امر نقش داشته باشد. برای بیشتر افراد، ژن ها تنها بخشی از علل بیماری صرع هستند. ژن های مشخص می توانند شخص را نسبت به شرایط محیطی حساس تر کرده که تشنج را تحریک می کنند.

• ترومای سر. ترومای سر که بخاطر تصادفات یا آسیب های تروماتیک رخ می دهند، می توانند منجر به بیماری صرع شوند.

• بیماری های مغزی. بیماری های مغزی از جمله تومورهای مغزی یا سکته که منجر به آسیب مغز می شوند نیز ممکن است منجر به بیماری صرع گردند. سکته علت عمده بیماری صرع در بزرگسالان بالای ۳۵ سال است.

• بیماری های عفونی. بیماری های عفونی مثل مننژیت، ایدز و انسفالیت ویروسی می توانند منجر به بیماری صرع شوند.

• آسیب های مادرزادی. پیش از تولد نوزادان به آسیب های مغزی حساس هستند که می تواند ناشی از چندین فاکتور باشد، از جمله: عفونت مادر، تغذیه نامناسب یا کمبودهای اکسیژن. این آسیب های مغزی منجر به بیماری صرع یا فلج مغزی می شود.

• اختلالات تکاملی. گاهی بیماری صرع می تواند با اختلالات تکاملی مثل اوتیسم و نوروفیبروماتوز مرتبط باشد.

نشانه ها

از آنجایی که بیماری صرع ناشی از فعالیت های غیر طبیعی سلول های مغزی است، تشنج می تواند بر تمام فرآیندهای هماهنگی مغز اثر بگذارد. بیماری صرع می تواند علائمی از این قبیل ایجاد کند:

- گیجی موقت
- صحبت کردن نامفهوم و بریده بریده
- حرکات تند و پیچشی غیر قابل کنترل در دستها و پاها
- از دست دادن هوشیاری و بی خبری
- علائم روانی

علائم بسته به نوع تشنج متفاوت است. در بیشتر موارد، مبتلایان به بیماری صرع در هر بار به نوع یکسانی از تشنج مبتلا می شوند، لذا علائم در هر دوره مشابه است. پزشکان معمولاً تشنج را بر اساس چگونگی آغاز فعالیت های غیرطبیعی مغز، به دو نوع کانونی و منتشر طبقه بندی می کنند.

انواع صرع

صرع جزئی

حدود یک سوم از افراد مبتلا به این بیماری این نوع صرع را خواهند داشت و معمولاً در **صرع جزئی** بخشی از مغز دچار آسیب مغزی می شود .

این بیماری با علائمی همچون تغییرات در بینایی و بویایی و شنیداری همراه است و این نوع از بیماری خود به دو دسته ساده و پیچیده تقسیم بندی می شود .

صرع عمومی

زمانی که هر دو قسمت مغز دچار آسیب دیدگی شده باشد فرد به **بیماری صرع عمومی** مبتلا می گردد . خود این بیماری شامل چند قسمت است که عبارتند از: صرع غایب، صرع بی صدا، صرع عمومی کلی، صرع حرکتی و صرع تب می باشد .

صرع غایب

مدت زمان این صرع بسیار کوتاه بوده و نهایتاً سی ثانیه به طول بیانجامد و معمولاً با نشانه های همچون دهان باز، چشمک زدن و بیهوشی همراه خواهد بود .

صرع بی صدا

این نوع صرع ناگهانی اتفاق می افتد و در یک لحظه تمامی عضلات بیمار کاملاً شل شده و قادر به کنترل خود نخواهد بود و می افتد .

صرع عمومی کلی

این نوع صرع قسمت های مختلفی از بدن را درگیر می کند، معمولاً زمانی که فرد به این بیماری مبتلا می شود بدن، بازو و پاهای او خم یا کاملاً صاف می شود و با لرزش همراه خواهد بود . همچنین می تواند موجب مشکلاتی در بینایی، احساس درد و خستگی می شود .

صرع حرکتی

همان طور که از نام آن پیداست در این نوع صرع سرعت حرکت عضلات بیمار به شدت افزایش می یابد .

صرع تب

صرع تب بیماری است که در اثر تب به وجود می آید .

درمان ها

• تحریک عصب واگ. در تحریک عصب واگ، پزشک وسیله ای بنام تحریک کننده عصب واگ را در زیر پوست قفسه سینه تعبیه می کند که مشابه پیم میکرو قلب عمل می کند. سیم هایی از تحریک کننده به عصب واگ در گردن وصل است. این وسیله توسط باتری کار کرده و ترکش هایی از انرژی الکتریکی را به عصب واگ و مغز ارسال می کند. مشخص نیست این امواج چگونه تشنج را مهار می کنند اما این وسیله می تواند میزان تشنجات را ۲۰ تا ۴۰ درصد کاهش دهد.

پس از این نوع درمان نیاز اغلب بیماران به دارو درمانی ادامه می یابد، اگرچه برخی بیماران به دوز کمتری از دارو نیاز دارند. ممکن است عوارض جانبی تحریک عصب واگ در فرد ظاهر شود که عبارتست از گلودرد، گرفتگی صدا، کوتاهی نفس ها یا سرفه.

- رژیم کتوژنیک. میزان تشنجات در برخی کودکان مبتلا به بیماری صرع با رژیم سخت و پر چرب و کم کربوهیدرات کاهش می یابد.
- در این رژیم که رژیم کتوژنیک نامیده می شود، بدن بجای کربوهیدرات، چربی را به عنوان منبع انرژی می سوزاند. پس از چند سال، برخی کودکان قادرند رژیم را کنار گذاشته و زندگی بدون تشنج داشته باشند. در خصوص نیاز کودکان به رژیم کتوژنیک با پزشک مشورت نمایید. حصول اطمینان از اینکه کودک طی رژیم دچار سوءتغذیه نشود، اهمیت بسزایی دارد. عوارض جانبی رژیم کتوژنیک می تواند شامل دهیدراسیون، یبوست، رشد آهسته باشد که بخاطر کمبودهای تغذیه ای و تجمع اسید اوریک در خون است و می تواند سبب تشکیل سنگ های کلیوی گردد. اگر رژیم به درستی تنظیم شده باشد و تحت نظارت پزشک باشد، بروز این عوارض جانبی اندک است.

درمان دارویی

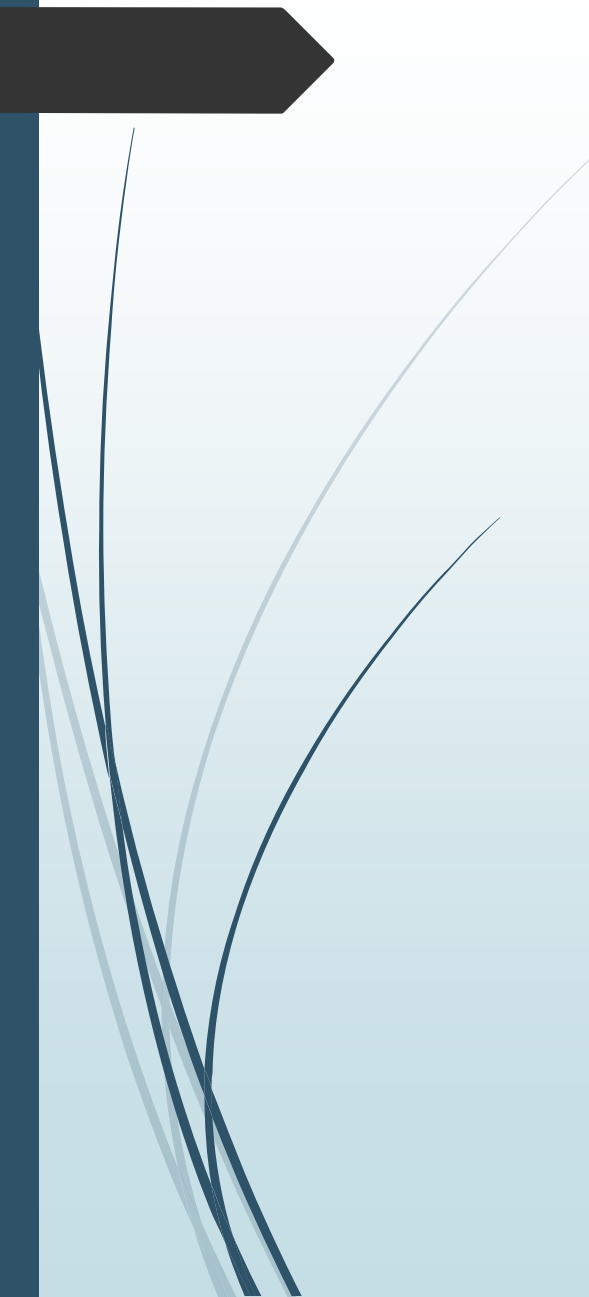
پزشکان معمولاً درمان بیماری صرع را با تجویز دارو آغاز می کنند. اگر داروها بیماری را درمان نکردند، ممکن است پزشک جراحی یا سایر انواع درمان را پیشنهاد کند.

داروها

تشنج در بیشتر مبتلایان به بیماری صرع با مصرف داروهای ضد تشنج که داروهای ضد بیماری صرع هم نامیده می شوند، درمان می شود. مصرف دارو در برخی بیماران سبب کاهش تکرر و شدت تشنجات می گردد. پزشک درباره زمان مناسب قطع دارو توصیه هایی برای شما ارائه خواهد کرد.

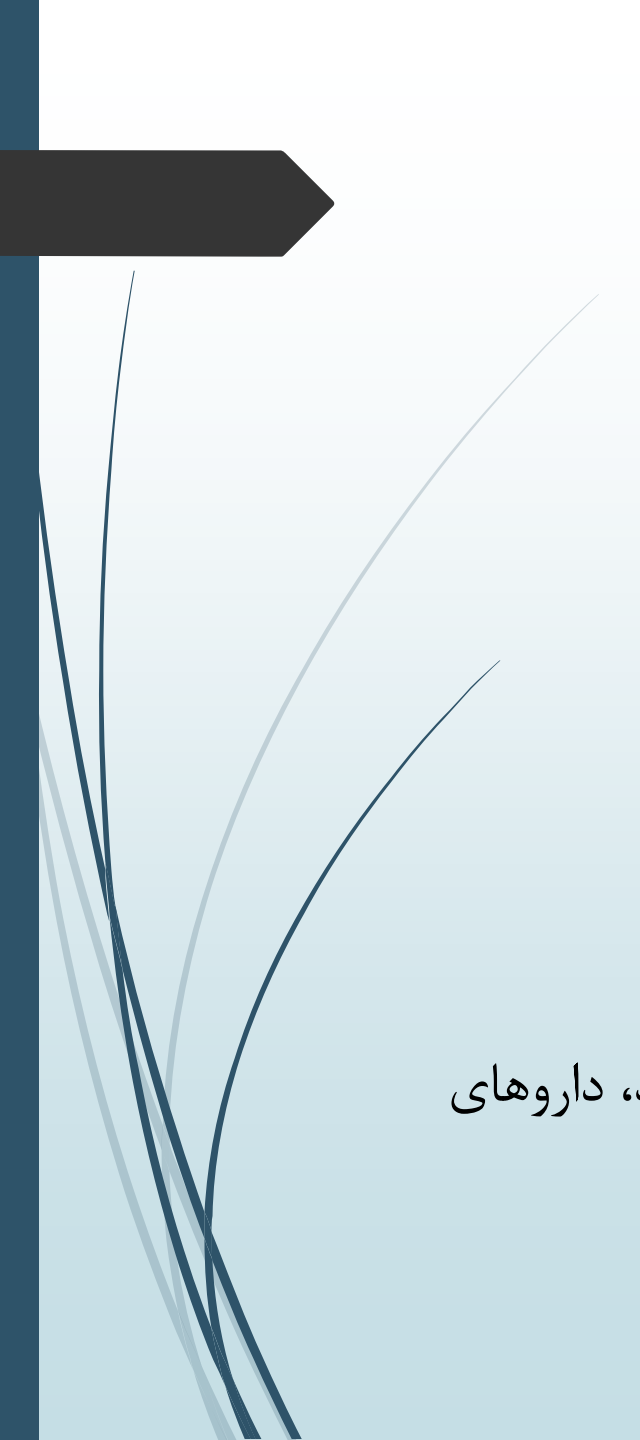
بیش از نیمی از کودکان مبتلا به بیماری صرع که حتی با قطع دارو دیگر علائم بیماری صرع را تجربه نمی کنند، می توانند مابقی عمر خود را بدون دارو و بدون تشنج سپری کنند. همچنین بسیاری از بزرگسالان پس از دو یا چند سال زندگی بدون تشنج می توانند دارو را قطع کنند. پیدا کردن دارو و دوز مناسب آن کار پیچیده ای است. پزشک در زمان انتخاب نوع دارو شرایط شما، تکرر تشنجات، سن و سایر فاکتورها را در نظر می گیرد. همچنین ممکن است سایر داروهای مصرفی شما را نیز بررسی نماید تا از عدم تداخل با داروهای ضد بیماری صرع اطمینان حاصل نماید.

ابتدا پزشک یک دارو در دوز پایین را تجویز کرده و تا زمان کنترل مناسب تشنجات، دوز دارو را به تدریج افزایش می دهد.

داروهای ضد تشنج دارای عوارض جانبی هستند. عوارض جانبی خفیف این داروها عبارت است از:

- خستگی
- سرگیجه
- افزایش وزن
- کاهش تراکم توده استخوان
- راش های پوستی
- فقدان هماهنگی در حرکات
- مشکل در صحبت کردن
- مشکلات حافظه و تفکر

عوارض جانبی شدیدتر اما نادر عبارت است از:

- افسردگی
- فکر و رفتارهای خودکشی
- راش های شدید پوستی
- التهاب اندام های خاص مثل کبد

برای کسب بهترین نتیجه ممکن در کنترل تشنجات با دارو:

- دارو را دقیقاً به همان شکل تجویز شده مصرف نمایید.
- همواره پیش از تغییر نوع ژنریک دارو و یا مصرف سایر داروهایی که برای شما تجویز می شود، داروهای بدون نسخه و درمان های گیاهی با پزشک خود مشورت نمایید.

• هیچ گاه بدون مشورت با پزشک دارو را قطع نکنید.

• در صورتی که متوجه احساس افسردگی، فکر خودکشی یا تغییرات غیر طبیعی در احساسات یا رفتار خود شدید فوراً به پزشک اطلاع دهید.

• اگر میگردن دارید به پزشک اطلاع دهید تا برای پیشگیری از میگرن و درمان بیماری صرع یک دارو تجویز کند.

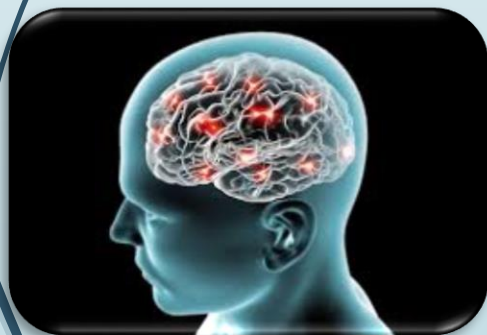
حداقل نیمی از بیماران تازه تشخیص داده شده با اولین دارو از تشنج رهایی می یابند. اگر داروهای ضدبیماری صرع نتایج رضایت بخشی به دنبال نداشت، ممکن است پزشک جراحی یا سایر درمان ها را توصیه کند. برای ارزیابی شرایط و داروهای مصرفی باید به طور منظم تحت پایش قرار بگیرید.

جراحی

جراحی بیشتر زمانی استفاده می شود که منشاء تشنجات در ناحیه کوچک و مشخصی از مغز باشد که با عملکردهای حیاتی از جمله تکلم، نوع زبان گفتاری، عملکردهای حرکتی، بینایی و شنوایی تداخل نداشته باشد. طی جراحی، پزشک ناحیه ای از مغز را که سبب تشنج می گردد، بر می دارد.

اگر منشأ تشنج در ناحیه ای از مغز باشد که حرکات، تکلم و سایر عملکردهای بدن را کنترل می کند، ممکن است طی بخش هایی از جراحی هوشیار باشید. پزشکان شما را پایش کرده و طی جراحی سؤالاتی می پرسد.

اگر منشأ تشنج در بخش هایی از مغز باشد که نتوان آن را برداشت، ممکن است پزشک نوع دیگری از جراحی را توصیه کند که طی آن جراح چندین برش (در مقطع زیر نرم شامه) ایجاد می کند. این برش ها برای پیشگیری از گسترش تشنج به سایر بخش های بدن طراحی شده است. اگرچه بسیاری از افراد برای کمک به پیشگیری از تشنج پس از جراحی موفق، نیازمند ادامه دارودرمانی هستند اما ممکن است تعداد و دوز داروها کاهش یابد. در موارد نادری، جراحی بیماری صرع می تواند عوارضی از جمله تغییر دائمی توانایی تفکر ایجاد کند. با پزشک خود در خصوص تجارب، میزان موفقیت و میزان عوارض جراحی مشورت کنید.

پایان